

27 ส.ค. 2536

การเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการบันทึกของมารดาในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก
ภายหลังการสอนโดยใช้วิดีโอเทป และการสอนอย่างมีแบบแผน

A COMPARISON OF MOTHER'S KNOWLEDGE, ATTITUDE AND RECORDING
PERFORMANCE IN MATERNAL AND CHILD HEALTH BOOKLET AFTER BEING
EDUCATED USING VIDEOTAPE AND PLANNED INSTRUCTIONS

อภิสิทธิ์ นันทนาการ
จาก
"ผลการศึกษาการรับรู้ ส. พ. ๒๕๓๖"

สิริราณี โสมวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการระบาด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2536

ชื่อวิทยานิพนธ์   การเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการบันทึกของมารดาในสมุดบันทึก
 สุขภาพแม่และเด็ก ภายหลังได้รับการสอนโดยใช้วิดีโอเทปและการสอน
 อย่างมีแบบแผน

ผู้วิจัย   สิริราไพ โสมวงศ์

ปริญญา   วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาการระบาด)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สมชาย สุนันธุ์วิช, พ.บ., ส.ม., M.P.H. & T.M.
 อมรรัตน์ โนนิทรค, วท.บ, วท.ม., Ph.D.
 ศิริกุล อิศรานุรักษ์, พ.บ., วว. กุมารเวชศาสตร์, M.P.H.

วันที่สำเร็จการศึกษา   14 กรกฎาคม พ.ศ.2536

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และการบันทึกของมารดาในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ภายหลังได้รับการสอนโดยใช้วิดีโอเทปและการสอนอย่างมีแบบแผน การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลองในสนาม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือมารดาที่มาคลอด ณ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 10 เชียงใหม่ ระหว่างเดือน ตุลาคม ถึง ธันวาคม 2535 จำนวน 120 คน มารดาได้รับการสุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ 1 จำนวน 60 คน กลุ่มทดลองที่ 2 จำนวน 60 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้รับการควบคุมคุณลักษณะ ด้านลักษณะอาชีพและการศึกษา โดยวิธีจับคู่ (Match paired) โดยที่กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการสอนโดยใช้วิดีโอเทป ที่มีเนื้อหาประกอบด้วย เนื้อเรื่องในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก เฉพาะส่วนของบุตร และการใช้ประโยชน์จากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการสอนที่มีแบบแผนโดยมีการบรรยายร่วมกับการใช้ภาพพลิก ซึ่งมีเนื้อหาเหมือนกับกลุ่มทดลองที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ความรู้ เจตคติ และแบบประเมินการบันทึกสุขภาพบุตร ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง คือ ก่อนกลับบ้านในวันจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล และ 4 เดือนหลังคลอด

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากได้รับการสอน มารดาในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มีความรู้ และการบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ไม่แตกต่างกัน แต่เจตคติที่มีต่อสมุดบันทึกสุขภาพแม่ และเด็ก ของมารดาในกลุ่มทดลองที่ 2 ดีกว่ามารดาในกลุ่มทดลองที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.001$) ส่วนภายในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มารดามีความรู้และเจตคติต่อสมุด บันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ภายหลังจากได้รับการสอน สูงกว่าก่อนได้รับการสอน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ($p\text{-value} = 0.0001$)

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการให้สุขศึกษาแก่มารดาหลังคลอด เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก เป็นคู่มือสำหรับดูแลสุขภาพบุตรด้วย ตนเองของมารดา

Thesis Title A Comparison of Mother Knowledge, Attitude and Recording
Performance in Maternal and Child Health Booklet after
Being Educated Using VideoType and Planned Instructions

Name Sirirumpai Somwong

Degree Master of Science (Epidemiology)

Thesis Supervisory Committee

Somchai Supanvanich, M.D., M.P.H., M.P.H. & T.M.

Amornrath Podhipak, B.Sc., M.Sc., Ph.D.

Sirikullisaranurug, M.D., M.P.H., Dip. Board of Pediatrics.

Date of Graduation 14 July B.E.2536 (1993)

ABASRACT

The objective of this research was to compare mother's knowledge, attitude and recording performance in Maternal and Child Health Booklet between a group of mothers who were educated using videotape and mothers who were exposed to a set of planned instructions. This study was field - experimental research. The sample consists of 120 mothers who delivered babies at Health Promotion Center Region 10 Chaingmai, during October - December 1992. They were randomly allocated to group 1 and group 2, matched by education and occupation. The 1st group was educated using videotape and the 2nd group was educated using a set of planned instructions. Methods of collecting data were interviewing on knowledge, attitude and recording about child health development in Maternal and Child Health Booklet. For each subject, data was collected twice,

on discharge day and at the end of the 4th month after delivery.

The result indicated that after being educated, mother's knowledge and recording performance in Maternal and Child Health Booklet of the two groups were not statistically different but mother's attitude about Maternal and Child Health Booklet of the 2nd group was significantly better than the 1st group (p-value = 0.001). In both group, mother's knowledge and attitude about Maternal and Child Health Booklet at the post test were significantly better than the pre test (p-value = 0.0001).

The result of this study can be used as a guideline for improving the postpartum health education particularly on the utilization of Maternal and Child Health Booklet as a home based record and self care.